

Högsby kommun snedvrider konkurrensen genom att gynna lågpriskedjan Ullared2.se AB

Sammanfattning

I början av oktober 2001 öppnade lågpriskedjan Ullared2.se AB ett varuhus i Högsby kommun i Småland. För att uppnå en överenskommelse med varuhusets ägare om en etablering i just Högsby har kommunen spenderat över 8 miljoner kronor av invånarnas skattemedel. Bland annat bekostar kommunen varuhuset genom hyressubventioner och varuhusinredning. Denna form av stöd strider mot kommunallagen och snedvrider konkurrensen i varuhusets upptagningsområde, till men för andra företagare.

Fallet

Högsby kommun har 6 300 invånare. Under de senaste åren har antalet boende i kommunen sjunkit med bortåt 10 procent. Kommunen har också ekonomiska svårigheter, med underskott i finanserna. Kommunalrådet och ordföranden i kommunstyrelsen Solveig Ekh har dock tagit initiativ till att försöka vända på utvecklingen. Detta genom att satsa stora summor för att få varuhuskedjan Ullared2.se att etablera sig i kommunen. I intervjuer i lokalpressen har kommunalrådet gjort gällande att detaljhandeln i Högsby har problem, eftersom folk gör sina inköp på andra orter. Kommunalrådet menar att ingen flyttar till en kommun som inte vågar satsa och anser att kommunen måste ta initiativ för att styra utvecklingen.

Den 15 mars 2001 beslöt kommunfullmäktige att köpa en fastighet för 2 miljoner för att denna skulle byggas om till affärslokal för Ullared2.se AB. I maj godkände kommunstyrelsen hyresavtalet mellan kommunen och bolaget. I avtalet framgår att bolaget inte behöver betala hyra första verksamhetsåret och endast halva hyran året därpå. Kommunen skall dessutom inreda lokalen för 1,5 miljoner. Vidare skall kommunen vid all egen marknadsföring marknadsföra även Ullared2.se. Hyresavtalet stadgar också att Arbetsförmedlingen skall erbjuda introduktionsutbildning för personalen samt utbetala anställningsstöd i 6-24 månader till dem som har rätt till det.

Enligt de uppgifter som kommit Företagarmannen till del uppgår de totala kostnaderna för kommunen till 8 082 200 kr. Fastigheten förvärvades för 2 000 000 kr, omlokalisering av de tidigare hyresgästerna kostade 500 000 kr och ombyggnaderna 4 000 000 kr. Hyressubventionen kostar kommunen 1 537 200 kr. Därtill kommer en kostnad på 45 000 kr för den konsult som förde samman de två parterna.

Som jämförelse kan nämnas att kommunens totala investeringar legat på i genomsnitt 14-15 miljoner per år. Ullared2.se har 2002 en beräknad omsättning på 45 miljoner kronor 2002, enligt platschefen.

Varuhuset samt tre mindre butiker under samma tak öppnade den 11 oktober 2001. Kommunalrådet menar att kommunens satsning blivit mycket lyckad. Hon uppger att det blivit 10 nya fasta arbetstillfällen på varuhuset och att fler affärer nu vill etablera sig i kommunen. På Företagarombudsmannens fråga om hur kommunen hanterat kritiken mot att beslutet strider mot kommunallagen, säger kommunalrådet att "beslutet har vunnit laga kraft och då går det igenom".

Företagarombudsmannens bedömning

Företagarombudsmannen är en privat grupp som inom ramen för Stiftelsen Den Nya Välfärden verkar för ett bättre företagarklimat i Sverige.

- *Högsby kommuns satsning på Ullared2.se strider mot kommunallagens förbud mot stöd till enskilda näringsidkare, säger Företagarombudsmannen. Det ankommer inte på kommunerna att subventionera verksamheten för utvalda företag. När andra kommuner gör liknande satsningar spelas kommunerna ut mot varandra. På detta vis riskerar kommunerna att göra ovidkommande hänsyn till en faktor vid företagsetableringar.*
- *Kommunens agerande i fallet snedvrider konkurrensen i Högsby kommun, eftersom Ullared2.se får väsentligt lägre kostnader för sin verksamhet än konkurrenterna, menar Företagarombudsmannen. Slår man ut avskrivningen på 3 år, motsvarar detta 6 procent av omsättningen.*
- *Satsningen sägs syfta till att skapa arbetstillfällen i kommunen och att öka kundgenomströmningen och omsättningen för övriga delar av det lokala näringslivet. Erfarenheten säger att sådana här satsningar sällan leder till annat än mycket kortsiktiga resultat, säger Företagarombudsmannen.*
- *Kommunens stöd till Ullared2.se är ett exempel på agerande som slår ut signalsystemet på en fri marknad. Det ger aktörerna felaktig information om faktiska kostnader. Effekten är att det i längden är kunderna som blir lidande, eftersom de får betala för kommunens subventioner, påpekar Företagarombudsmannen.*

Fakta

2 kap 8 § kommunallagen:

"Kommuner och landsting får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget. Individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl till det."